

www.e-rara.ch

Athanasii Kircheri ... Iter Exstaticum Coeleste

Kircher, Athanasius

Herbipoli [i.e.Würzburg], 1671

ETH-Bibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-1231>

Pars prima. De coepti Exstatici Itineris scopo.

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

PARS PRIMA.

De cœpti Exstatici Itineris Scopis.

TINERARIUM Exstaticum, Lector benevole, quod in cœlestes sublimioris Naturæ Mundos, fidâ Cosmielis directione & auspicio, jam dudum susceperam, mox publici juris factum, uti peritorum virorum approbatione, opinione meâ majori exceptum fuisse cognovi, ita haud exiguos ad aliam novi atque inauditi itineris expeditionem mihi stimulos atque calcaria addidit. Sed quodnam dices iter? Vin' scire Lector? paucis id tibi expono. Iter aggredior haud dubiè longè sublimiori carpento, quàm quo olim Proserpinam à Plutone raptam ferunt, in incognita hucusque subterranei mundi regna, in intima Geocœsmicæ Monarchiæ penetralia peragendum. Audax sanè, insolens,

lens, & pectori forsân Alcidæ formidandum facinus. Ergóne iter nullis in hunc diem mortalium, non dicam attentatum tritumque vestigiis, sed ne humanæ quidem mentis persuasione penetratum, inire audeam? Audeo id, audeo inquam aggredi, non tam meâ voluntate susceptum, quàm Illustrium virorum armatâ deprecatione extortum. Et quanquam propositum mihi institutum eorum in pectoribus, qui rerum usu & experientiâ destituti res juxta extimam tantùm, uti dici solet, superficiem oppidò fallaci judicii trutinâ ponderare solent, Utopiæ cuiquam, quàm veræ itineris narrationi similiorem videri posse probè norim, nil tamen moror, immò apud veræ philosophiæ sectatores, quibus unis tum Divinorum operum, Majestas, tum sublimium à natura constitutorum finium providentia innotuit, nonnullam me, ob præstitam, quantumvis exilem & tenuem, opellam meam, gratiam initurum confido, ubi rationum adductarum, incitamentorumque pondera æquiori lance expenderint. Ad Rhombum itaque nos accingamus. Quemadmodum Philosophorum quidam, falsâ persuasione delusi, terre-

ni globi molem à Deo Geoplasta, ex limo terræ velut casu potiùs ac fortuitâ luti congerie, quàm certâ ratione formatam coagmentatamque fuisse opinantur; ita omni quoque interiori conclavium apparatu, omni reconditoriorum naturæ distributione, omnibus aquæductuum incilibus destitutam, solo limi, luti, sedimentique suffartu, haud secus ac casei coagulum condensatam, verè ceu quoddam telluris inutile pondus consolidatam desiderare sibi pervicaci mentis contumaciâ persuadent. Placitum sanè tantò Physiologis indignius, quantò, quod profitentur, dogma futilius & magè ridiculum est. Novi, non defuisse hoc illuminati sæculi decursu viros geographici studii cultu illustres, qui ad externam Geocosmi faciem egregio sanè conatu, nec minori cum laude, & nominis immortalitate explicandam, impigrè desudarint; qui tamen ad interiorem telluris Oeconomiam, atque occulta latentis naturæ sacramenta, non dicam penetrarit, sed ne mente quidem pertigerit, inventus est nemo. Cùm igitur ita mihi naturâ comparatum sit, ut nullus adeò in naturâ rerum abditus abstrususque effectus elucescat, cujus causæ cognoscendæ penetrandæque desiderio non æstuem; cujus reconditos
ratio-

rationum fines, si non usquequaque indefesso mentis scrutinio attingam, saltem in laudabili vel ipsius attentationis conatu laudem reponam: Hinc natum est, ut vel maximè mentis oculos in subterranei Mundi structuram, hucusque ob inaccessa naturæ latibula neglectam, atque ob ineluctabiles in ea penetranda difficultates ignoratam reflexerim. Siquidem fieri non posse cogitabam, quin' uti Deus & natura nihil frustra faciunt, ita suprema Sapientia Cosmotechnitis in ea mirâ arte elaboranda, ac juxta architectonicam amussim in ea ritè disponenda, & ad necessarios totius naturæ usus in innumera elementorum conceptacula dispescenda, cum ineffabili quadam industria luserit. Qua de causa solito molientis ingenii ardore instimulatus, nullum non lapidem movi, ut, quantum fieri posset, ad adeò abstrusam in Subterraneo Mundo latentium rerum constitutionem aliquòdusque penetrarem; minimè iis, cæterisquin opportunis, & magni ponderis, luculentisque, quæ ad interiorem telluris statum concipiendum facere videbantur, quæque ex variis Scriptorum monumentis congereram, contentus iudiciis, nisi & ego abditæ veritatis Spartam, proprii experimenti indagine & *avt. v. 1. q.*

stabilitam exornarem. Unde quidquid in Geographicarum relationum monumentis, quod tum totius globi, tum particularium regionum constitutionem concernebat; quidquid dico rarum, insolens, & paradoxum obvium fuit, id exemptum summo studio adnotavi. Mira Oceanearum expeditionum, quæ in novarum regionum, mariumque incognitorum inventione detecta sunt, naturæ prodigia, pari curâ collecta ponderavi. Miratus sum multiplices Oceani motus, nec non affluxûs refluxûsque stas reciprocationes. Vorticum quoque, Euriporumque instabilis æstûs vicissitudinem obstupui; ad inexplicabilem abyssorum, compluribus in locis profunditatem expavi; ad occultam Oceani, intra penitissima montium, subterrestriumque partium viscera insinuationem; ad fluminum quoque plurium in uno loco absorptionem, eorundemque in altera longo intervallo dislita regione regurgitationem attonitus hæsi. Lacuum quoque cum subterraneis montium hydrophylaciis, uti & totius Oceani cum cæteris maribus, lacubus, fluminibus, rivis, fontibus, nescio quæ occulta negotiationis commercia exercere primùm subolfeci. Nec hîc destiti; intima metallica-

licarum fodinarum receptacula, ad incredibilem, negotiantis naturæ industriam explorandam, scrutatus sum. Et ne quidquam omisisse viderer, Ætnam conscendi, Strongylum exploravi; Vesuvium quoque, vel aliquò usque in eum intromissus, exactâ curâ dimensus sum; crateres singulorum, & occulta antrorum molimina, tum ad inaccessibleam æstuantis naturæ originem propiùs contuendam, tum ad congrua instituto meo consuetaria ex iis deducenda, uti æstuantis animi impetu, ita non sine summo vitæ periculo investigavi. Quibus quidem omnibus exactè perlustratis; dici vix potest, quanta animum meum ad rerum spectatarum portenta inceserit admiratio; admirationem verò quàm ardens causarum inquirendarum exceperit desiderium. Unde dum singula cum singulis ad combinatoriæ artis incudem reductis, exactiùs confero; multò sanè interiorem Geocosmi, sive terrestris globi fabricam aliam esse, atque oppidò differentem à communi hominum conceptu constitutionem habere deprehendi; quippe in qua scitè adornanda æterna sapientia non minori cum industria, quàm in humani corporis, tot vitalium membrorum officinis distincti, tot venarum,
nervo-

nervorum, fibrarumque ductibus instructi, tot cæcis meatuum siphonibus pertusi, fabrica constituenda allaborarit. Ut proinde Opus illud jam dudum Reipubl. literariæ promissum, quod Mundus Subterraneus inscribitur, cui multorum annorum elucubratione jam insudo, cujus investigandi causâ tot laborum periculorumque discriminibus in Subterraneæ Naturæ officinis indagandis perfunctus sum, (cujus & hæc præsens diatribe non nisi Prodromi cujusdam officio fungitur) titulo magis consentaneo triumphare non possit: cum quidquid in Univerfa Mundi machina, infinitâ quadam rerum varietate diffusum cernitur, id in Geocosmo, veluti in Epitomen quandam contractum videatur. Habes itaque, Lector, meum in hujus Subterranei Mundi Prodromo expediendo consilium; in quo si non usquequaque tibi satisfactum esse compereris, id non tam mihi, quàm Prodromo, ad uberrimum secuturi Operis argumentum festinanti, adscribas velim. Siquidem in illo quidquid hîc vel temporis brevitatem intermissum, aut difficultate impeditum, vel varietate aut multitudine confusum fuit, ordine digestum, ab occurrentibus difficultatum scopulis expeditum,

nec

nec non multiplici experimentorum authoritatumque apparatu cumulatum exornatumque veluti in quodam totius naturæ Gazophylacio, insigni cum fœnore te reperturum confido. Porro sicuti in Itinerario Cœlesti simulati Cosmielis magisterio ad inaccessa naturæ Superioris arcana exploranda usus sum, ita & in hoc Subterranei Mundi Itinerario methodo priori prorsus parallelâ procedendum duxi; ut proinde non te moveant raptus, extases, Genii familiaritas, similiaque à Deo agitatorum hominum loquendi dictamina. Hisce enim non alio fine, nisi ad lectionem tum variis ingenii lusibus condiendam, tum ad singula naturæ opera, per interrogationes responsionesque ultro citroque factas, faciliùs luculentiusque exponenda, sub allegoricis hisce rerum verborumque involucris, usum me esse Lector sibi persuadeat. Atque adeò totum hoc commentum, nihil aliud existimet velim, quàm profundam quandam mentis agitationem, in reconditiora naturæ phylacteria diffusam; quæ uti occulta sunt, & ab humani ingenii comprehensione semotissima, ita ingenti mentis æstu, & anxia quadam ferventis ingenii sollicitudine, ut penetrentur,

opus esse , is solus nescire poterit , qui hujusmodi philosophiæ labyrinthos nunquam tentaverit. Denique , quia in omnibus hisce explorandis unicus Divinæ gloriæ scopus mihi propositus esse debuit , ut videlicet illuc , unde veluti à bonorum omnium origine cuncta profluxerunt , reducantur , ne à nobis in hoc argumento susceptus labor pio Lectori infructuosus foret , visum fuit ratiociniis nostris Asceticorum more semper nonnihil ad animæ partem interferere , ac scalam quandam Mysticam construere , quâ pia mens per visibilia , quæ facta sunt , ad invisibilem bonorum nunquam periturorum copiam adipiscendam ascendere posset , ut , dum de virtute in virtutem rerum ab Æterna Sapientia in usum solius hominis conditarum contemplatione assurgit , ea tandem ad totius pertingat felicitatis apicem , qui est Deus Deorum in Sion ; qui proinde sit semper laudatus , sine mensura benedictus , semper omni possibili creaturarum affectu , in perpetuas æternitates amatus.

PARS